

У пам'ять про Charlie

Статистика дуже тривожна. 61 загиблий. 70 загиблих. 74 загиблих. 47 загиблих. 44 загиблих. 74 загиблих.

Ці цифри відображають кількість журналістів, яких було вбито рік за роком, з 2009 по 2014. Загалом понад 1,100 загинули під час виконання своїх обов'язків починаючи з 1992 року – і це за дуже консервативними оцінками.

Charlie Hebdo та Франція сумують за вбитими 10 журналістами та 2 офіцерами поліції. Нажаль і без сумніву, це занадто для початку року. Коли вбивають журналістів, усе наше суспільство мусить відчувати себе пораненим. Чи цей останній напад нарешті змусить кожного прокинутись і зрозуміти, що напад на журналіста є нападом на нас усіх?

Шокуючий, фатальний напад на редакцію провідного Паризького сатиричного тижневика новин не є ізольованим інцидентом, а скоріше крайнім випадком жорстокої, часто насильницької реальності для тисяч професіоналів-новинарів у світі.

З розмов із журналістами і журналістками-новинарями у Ємені, Сирії, Іраку, Пакистані, Мексиці та незчисленних інших країнах зрозуміло, що шок та страх, якими сьогодні приголомшена Франція, усім їм дуже знайомі. Що цей напад, який стався у країні, яка бореться за свою мультикультурну ідентичність, і тим не менш прагне до віри у відмінності та розмаїття – свободу, рівність, братерство (*liberté, égalité, fraternité*) – є трагічним ударом для тих, хто шанує ці цінності.

Цей випадок вирізняє те, що клімат нетерпимості, який живить атаки на журналістів в усьому світі, тепер досяг серця Європейських редакцій.

Із нашим сумом, із розкриттям причин того, що сталося та із розвитком ситуації, можна сподіватись, в розумінні звичайних європейців глибоко закарбується те, скільки ненадійними стали наші свободи; і що будь-хто, будь-де може бути вбитий лише за використання свого права на свободу вираження. У Парижі, Сані чи Багдаді – немає жодних виключень.

Чи можемо ми сподіватись, що солідарність дозволить нам протистояти нападам, подібним до цього? Адже реальність – яка ґрунтується на недостатній реакції на численні інші трагічні численні вбивства журналістів впродовж років – полягає в тому, що поки це не станеться на вашому власному подвір'ї, подібні випадки не розглядаються як загроза нам усім.

Напад, що стався у середу, вдарив по основам демократії та по громадам в усьому світі, які прагнуть демократії. Атака на таке видання, як *Charlie Hebdo* – безстрашне, незворушне, непохитне у своїй різкій політичній сатирі та глибоких суспільних коментарях – розглядається як напад на цінності, які захищають наші громади. Що ми більш критично маємо ставитись не до інших, а до себе – саме ця філософія дозволяла Європі перебувати у мирі починаючи

з часів Другої Світової Війни, і деякою мірою стала основним стимулом нашого прогресу. Ми мусимо поважати відмінності, не роблячи жодних виключень з правила «Мені може не подобатись те, що ти кажеш, але я до своєї смерті буду захищати твоє право сказати це».

Можливо ця фраза ще ніколи не була настільки значущою.

Цей напад, схоже, може розірвати континент вздовж ліній найбільшої слабкості. Будь-яке фундаменталістське мислення – праве крило, ліве крило, економічне, культурне чи релігійне – буде намагатися використати уявну фрагментацію Європи та повести людей назад, у котел гіркоти, ненависті і сектантства, який є плямою на нашій історії.

Європа живе саме завдяки своєму розмаїттю, своїм відмінностям. Будь-яка догма – релігійна, економічна, політична чи інша – яка стимулює однобічний погляд на Європейську спільноту, особливо з використанням примусових чи насильницьких інструментів, приречена бути відхиленою.

І там, де ці переконання не є твердими, де напади спрямовані на дестабілізацію, преса є відповідальною за те, щоб нагадати Європейцям їх минуле та спроектувати потенційне майбутнє виходячи з цінностей, за які так багато людей боролись та загинули, забезпечивши можливість народження сучасного континенту.

Напади, подібні тому, що стався у середу, спрямовані на використання страху, який приносять відмінності у релігіях та культурах. Ми мусимо не дати цьому статися. Ми маємо бути пильними, щоб не реагувати на заклики зробити законодавство більш жорстким, що може мати болючі наслідки для багатьох свобод, і критична преса слугує цілям захисту цього якнайкраще. Уроки наших американських побратимів та Патріотичний Акт «Після 11 вересня» як відповідь на терор мають нагадувати нам, що загрози нашим свободам можуть надходити з багатьох напрямків. Давайте візьмемо трохи часу на те, щоб відреагувати, але спочатку давайте приділимо час тому, щоб оплакати наслідки останнього нападу на нашу свободу.

Ми не можемо ані передбачити, ані запобігти діям божевільних фундаменталістів, але ми можемо повністю контролювати нашу реакцію на їх руйнівні дії. Перед обличчям цієї останньої трагедії ми мусимо відкинути страх, на поширення якого дехто розраховує. Жертви були принесені не в ім'я пророка, не через певні причини, і не через перекручені релігійні віросповідання – але через збочене бачення нашого власного світу. Ми несемо зобов'язання перед тими, хто помер, намагаючись протистояти цьому баченню. Вони жили в ім'я свободи, і померли її справжніми послідовниками.

Ендрю Хеслоп (Andrew Heslop)
Директор, Свобода Слова

WAN-IFRA – Всесвітня Асоціація Видавців Газет та Новин

96 bis rue Beaubourg,
75003 Paris, France
Tel: +33 (0)1 47 42 85 29
www.wan-ifra.org/pressfreedom

@HeslopAndy